

Ismael LÓPEZ

«No m'interessa l'operació Tamames, ni hi tinc res a veure»

/ Arxivi

¿Què fou de Pilar Brabo?

De ser un dels quadres comunistes preferit per Santiago Carrillo, Pilar Brabo ha passat a la independència política. Entremig, hi hagué una època parlamentària, com a diputada del PCE per Alacant.

Des que abandonà el Partit Comunista per a formar l'Agrupación para la Renovación de la Izquierda (ARI), Pilar Brabo no ha tornat a aparèixer en els escenaris polítics. La seua tasca de diputada en l'anterior legislatura va acabar en un profund enfrontament amb la política i la metodologia tradicionals de Santiago Carrillo. La seua desaparició esdevingué, així, notícia, perquè el nom de Pilar Brabo segueix unit als darrers anys de reconstrucció democràtica, de lluita per les llibertats. Ara, dedicada al treball al despatx d'Estudios Sociológicos y Electorales, S. A., continua «contemplant i analitzant la política», per bé que de seguida hi afegeix: «continue sent d'esquerres i compromesa».

Quan va representar el PCPV (PCE) al Parlament espanyol potser ho féu perquè, com canta Gato Pérez en el bolero *La diputada*, Pilar Brabo va pensar que algun dia «es colarà el poble». Natural de Madrid, dretana per a alguns, socialdemòcrata per a uns altres, crítica o castigadora, no perd ocasió per a traure's alguna espina.

Pregunta.-Llengües bífides diuen que estàs embolicada amb la Federació Progressista de Ramón Tamames. ¿Cert o fals?

Resposta.-No, de cap manera. Amb Tamames no he tingut cap relació, pràcticament des que isquérem del PCE. A més, ell en cap moment no m'ha consultat l'entrada en la seua operació política. No m'interessa, és una operació que no té la menor viabilitat i, en aquest sentit, no ofereix un atractiu especial.

P.-¿Però quin projecte té Tamames? ¿Per un centreesquerra, suplir l'espai del CDS, acabar amb el PCE?

R.-Realment no ho sé. Només en tinc referències per la premsa. No sé si tenen cap document realment seriós, cap tesi o alguna cosa més profunda del que he pogut entreveure en els periòdics. De tota manera, el punt que em preocupa d'aquesta operació és que s'haja destinat a una convergència amb el projecte que preconitza l'actual PCE; en aquest sentit, ja comença a oferir-me ben poques garanties. I també el fet que tinga un caràcter fonamentalment electoralista. És una operació mun-

Pilar Brabo continua compromesa amb l'esquerra

/ Arxiu

tada exclusivament en aquesta direcció. Per ací no es va enlloc.

P.-La pregunta encara interessa a tothom: ¿es recuperarà alguna vegada el PCE?

R.-El PCE va perdre el moment històric fa tres anys, quan tot el problema dels renovadors, de la posició de Lertxundi a Euskadi, etc. Aquesta va ser la gran ocasió perduda del PCE. A partir d'allò, no hem vist més que la descomposició d'un projecte polític. Perquè, encara que l'actual direcció no practica l'estalinisme, el PCE avui dia no és cap garantia, cap banderí d'allistament per a una societat com l'actual. L'actual secretariat sap el que no ha de fer, però no ofereix res, segueix sense ser una alternativa. Mai no aniran més enllà d'un partit del nou o del deu per cent dels vots, en el millor cas, i sense cap possibilitat d'oferir un projecte social de canvi.

P.-Ballesteros, antic responsable de la política exterior del PCE i home d'una fidelitat jurada a Santiago Carrillo, va ara del braç d'Ignacio Gallego. ¿Com és possible? ¿És un problema de cadires?

R.-És incompreensible. És el resultat d'una lluita pel poder, de cadires, i, sobretot, de descomposició d'un projecte polític. És absurd. Absurda la posició de Carrillo que fou, oportunament, un dels més innovadors i que és incapaç d'assentar mínimament el projecte eurocomunista, perquè és un home que actua en sentit totalment contrari. I absurda la posició de Ballesteros, només explicable per la fragmentació i la irracionalitat que soscava el PCE.

P.-Algú va dir, alguna vegada, que tu podries haver estat la nova Dolores Ibarruri del PCE...

R.-Jo crec que ningú no ho digué

de debò. No he intentat mai ser un líder carismàtic. La meua trajectòria, la meua activitat, es donava com a part d'un col·lectiu i res més.

P.-¿Té futur el Partit Comunista d'Ignacio Gallego?

R.-Té encara menys perspectiva que el projecte, si és que n'hi ha, d'Iglesias. Rep suport únicament del primitivisme de determinats sectors. Primitivisme que té l'origen en allò que fou la Revolució d'Octubre, Lenin, etc. Però, avui, això no mobilitza ningú, no pot prendre's com a base per a un projecte social.

P.-¿Està totalment esgotada la Revolució d'Octubre?

R.-Totalment.

P.-Però, Pilar, ¿on anà l'ARI?

R.-Vaig abandonar l'ARI al poc de temps d'haver-lo començat. Allò era compost exclusivament per ex-militants del PCE i arrossegàvem tots els vicis d'una militància política prolongada. No podíem ser el possible embrió d'un moviment social de base. Allò que esdevingué l'ARI era un conjunt d'amiguets, que ens véiem i ens reuníem, però que teníem nul·les possibilitats d'incidir sobre la societat. No teníem cap perspectiva.

P.-¿Hi ha una dreta «nova», nascuda en les llibertats, o cal caracteritzar-la com un pur residu franquista?

R.-Aquest és un dels grans temes per analitzar. La UCD fou un intent seriós, millor o pitjor, de reconstruir una dreta sobre unes bases democràtiques. Aquest intent fracassà per un seguit de contradiccions i problemes interns, interessos personals, etc. És evident que AP té molts més elements del franquisme assumits conscientment que els que podria tenir UCD, independentment que en les dues formacions hi havia gent que participà en governs de la dictadura. Per a allò que sí que hi ha lloc electoral i social és per a un tipus de dreta que, en realitat, és el centre, però no aquella que recorde i reivindique alguns aspectes de l'anterior Règim. Açò pot ocasionar serioses pèrdues en les eleccions del 86 per a Coalició Popular.

El cas de CiU a Catalunya és molt significatiu: ha pres vots des d'AP, passant per UCD, socialistes, i fins i tot, nacionalistes «despistats». Però ha aconseguit un triomf espectacular. És el mateix cas del PNV, un partit molt especial, que no té cap residu franquista.

P.-¿Què et preocupa més de l'actual política del govern?

R.-Hi ha un terreny tremendament preocupant, que és el de les llibertats i, sobretot, l'actuació policial. El govern hauria de replantejar-se les coses molt seriosament. Vet ací el XXX Congrés del PSOE, aprovant, per aclaparadora majoria, la política de Seguretat i Interior duta a terme per Barrionuevo. I després, no cal dir-ho, l'actual polí-

dels motius de major enfrontament que hi hagué al si del PCPV. Quedàrem en minoria un sector important del conjunt del país. El fet que Emèrit Bono, Ernest Garcia i tota una sèrie de dirigents no poguérem presentar-nos a l'elecció del Comitè Central

P.-¿Un partit l'actuació i les files del qual acaben en els límits de les comarques valencianes?

R.-Que acabe o no, però que tinga com un dels trets fonamentals de sorgiment el sentiment nacional valencià. Que després puga tenir una vinculació amb altres partits en la resta de l'Estat és possible, però des de fora és molt difícil, quasi impossible, entendre la nostra peculiar problemàtica

Quan Carrillo l'escoltava

/ Arxiu

La Revolució d'Octubre està totalment esgotada

tica internacional, el tema de l'OTAN, on s'estan prenent decisions en funció d'interessos conjunturals, que no són els de la població, etc.

P.-¿Segueixes en alguna mida els problemes valencians, el seu procés autonòmic?

R.-No a fons, però el segueix indirectament des de la meua professió i també a través de les velles amistats que tinc al país.

P.-¿Què et pareix aquest procés?

R.-No sé si tinc suficients elements de juí per a opinar. Crec que un dels grans problemes del procés és la falta de pluralisme. Està massa capitalitzat per un partit que, encara que haja tingut un suport popular impressionant, hi col·loca serioses restriccions.

P.-Saps, perquè el vas viure, com el PCPV aprovà la senyera blava, la divisió lingüística i la falsa i ahistòrica denominació de «Comunitat». ¿Recordes la teua postura?

R.-¡Com no! ¡Jo em vaig manifestar completament en contra! Fou un

del PCPV va ser-ne una conseqüència. Fou un dels elements de l'enfrontament total i absolut. Haguérem d'adoptar una postura clara i digna, i el que en resultà fou una espècie de pastitx que no beneficià en res al partit.

P.-Al teu entendre ¿quan serà plenament sobirà el País Valencià?

R.-Això depèn del pluralisme polític del poble valencià. Potser, en les eleccions passades, la gent ha votat un poc «irreflexivament». El que és clar és que no hi ha hagut una opció nacionalista, siga d'esquerres, centre o dreta, que haja tingut un espai polític important, i crec que la realitat demostra que, per a arribar a fórmules d'autogovern més perfeccionades, cal que l'opció nacionalista tinga un impacte seriós entre el poble. Fins que no hi haja aquesta opció sorgida al País Valencià i amb arrelament, serà molt difícil assolir formes d'autogovern.

L'actual secretariat del PCE no és una alternativa

P.-¿T'has trobat alguna vegada sola, mentre eres diputada?

R.-Sí. Vaig passar moments de soledat molt

importants, sobretot quan les meues discrepàncies polítiques eren públiques. En els dos darrers anys de legislatura, jo era una diputada muda, i quan passí al Grup Mixt sols em quedaven dos mesos.

P.-Pilar, molts ja no són «al peu del canó», uns altres se n'han retirat: Inxausti, Pina López Gay, etc. ¿Has fet tu el mateix?

R.-Les meues idees no han variat respecte a les coses que pensava durant els últims anys, les meues opinions respecte a la realitat del país segueixen sent molt paregudes. No es pot dir que he abandonat la política. L'he abandonada com a professió. No vull tornar a exercir com a tal, perquè això crema d'una manera extraordinària, i ha d'haver-hi altres persones que durant determinats períodes de la seua vida s'hi dediquen. Vull seguir analitzant-la, contemplant-la. Seré, sí, d'esquerres i compromesa.